Kaupunkisissit ja luonto
– koulutustilaisuus
Jere Nieminen
7. kesäkuuta 2018
Villi vyöhyke Wild Zone

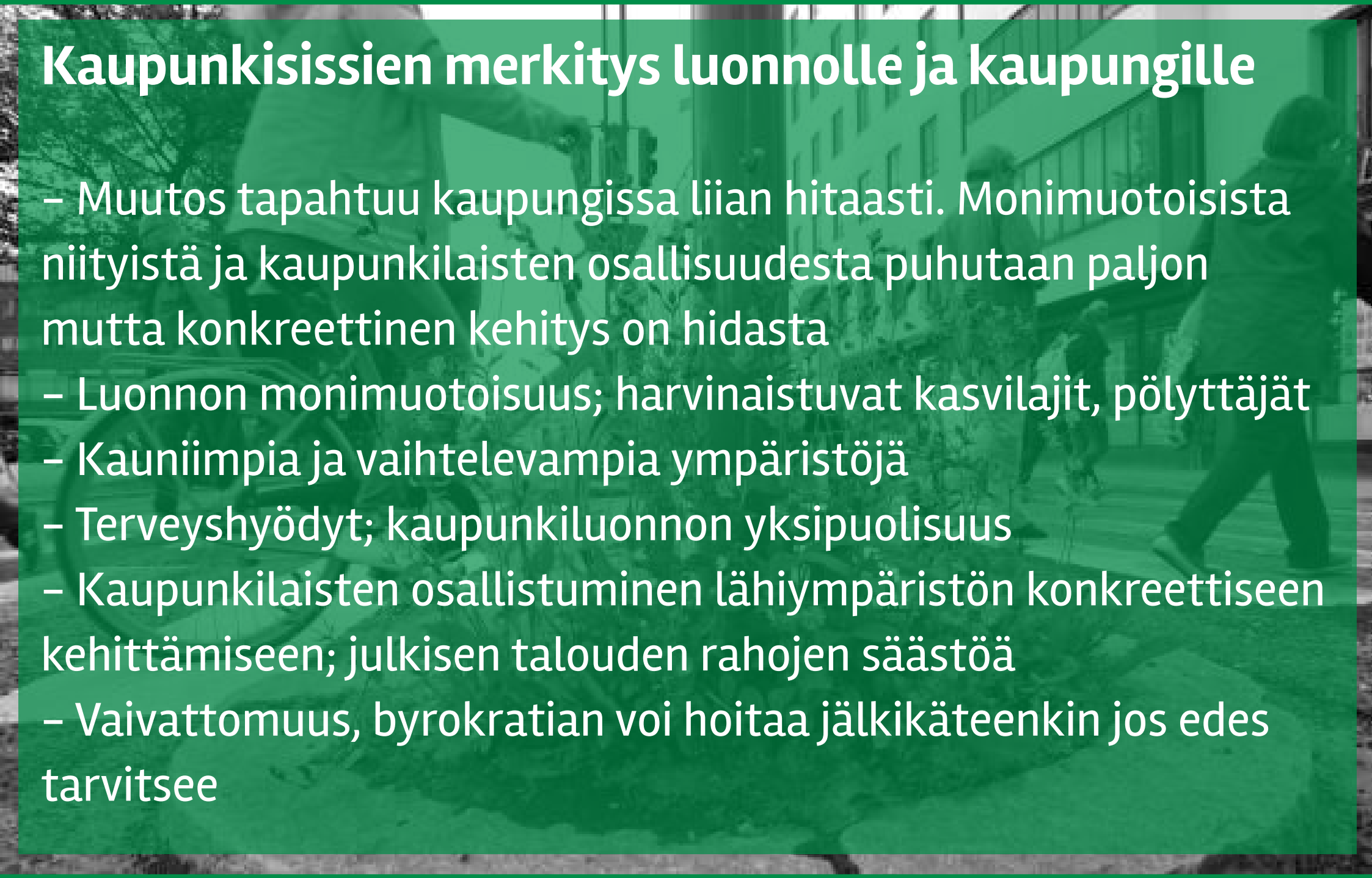

Kaupunkisissien merkitys luonnolle ja kaupungille

– Muutos tapahtuu kaupungissa liian hitaasti. Monimuotoisista niityistä ja kaupunkilaisten osallisuudesta puhutaan paljon mutta konkreettinen kehitys on hidasta
– Luonnon monimuotoisuus; harvinaistuvat kasvilajit, pölyttäjät
– Kauniimpia ja vaihtelevampia ympäristöjä
– Terveyshyödyt; kaupunkiluonnon yksipuolisuus
– Kaupunkilaisten osallistuminen lähiympäristön konkreettiseen kehittämiseen; julkisen talouden rahojen säästöä
– Vaivattomuus, byrokratian voi hoitaa jälkikäteenkin jos edes tarvitsee

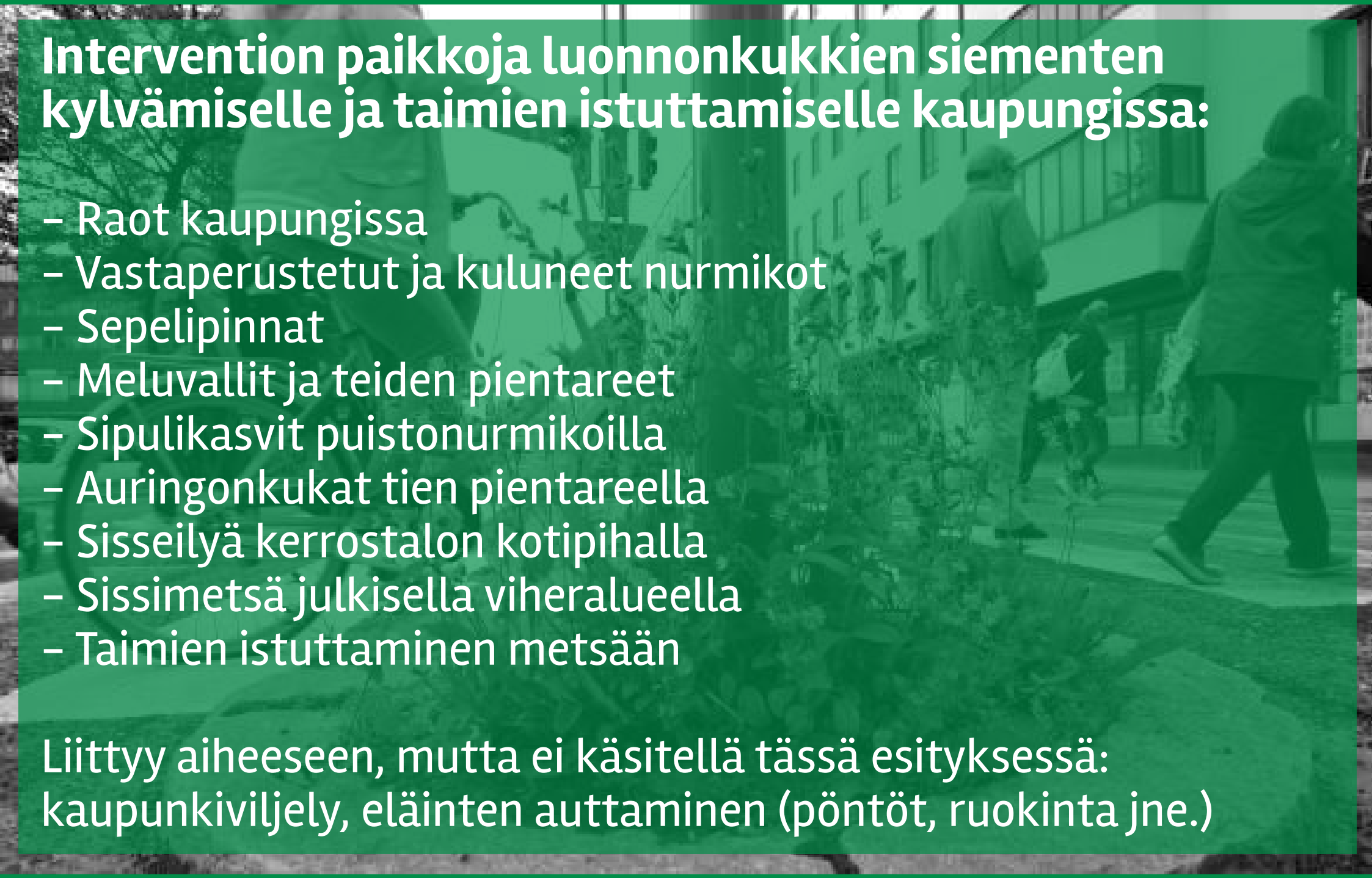

Intervention paikkoja luonnonkukkien siementen kylvämiselle ja taimien istuttamiselle kaupungissa:

- Raot kaupungissa
- Vastaperustetut ja kuluneet nurmikot
- Sepelipinnat
- Meluvallit ja teiden pientareet
- Sipulikasvit puistonurmikoilla
- Auringonkukat tien pientareella
- Sisseilyä kerrostalon kotipihalla
- Sissimetsä julkisella viheralueella
- Taimien istuttaminen metsään

Liittyy aiheeseen, mutta ei käsitellä tässä esityksessä:
kaupunkiviljely, eläinten auttaminen (pöntöt, ruokinta jne.)

Raot kaupungissa

R kiosk

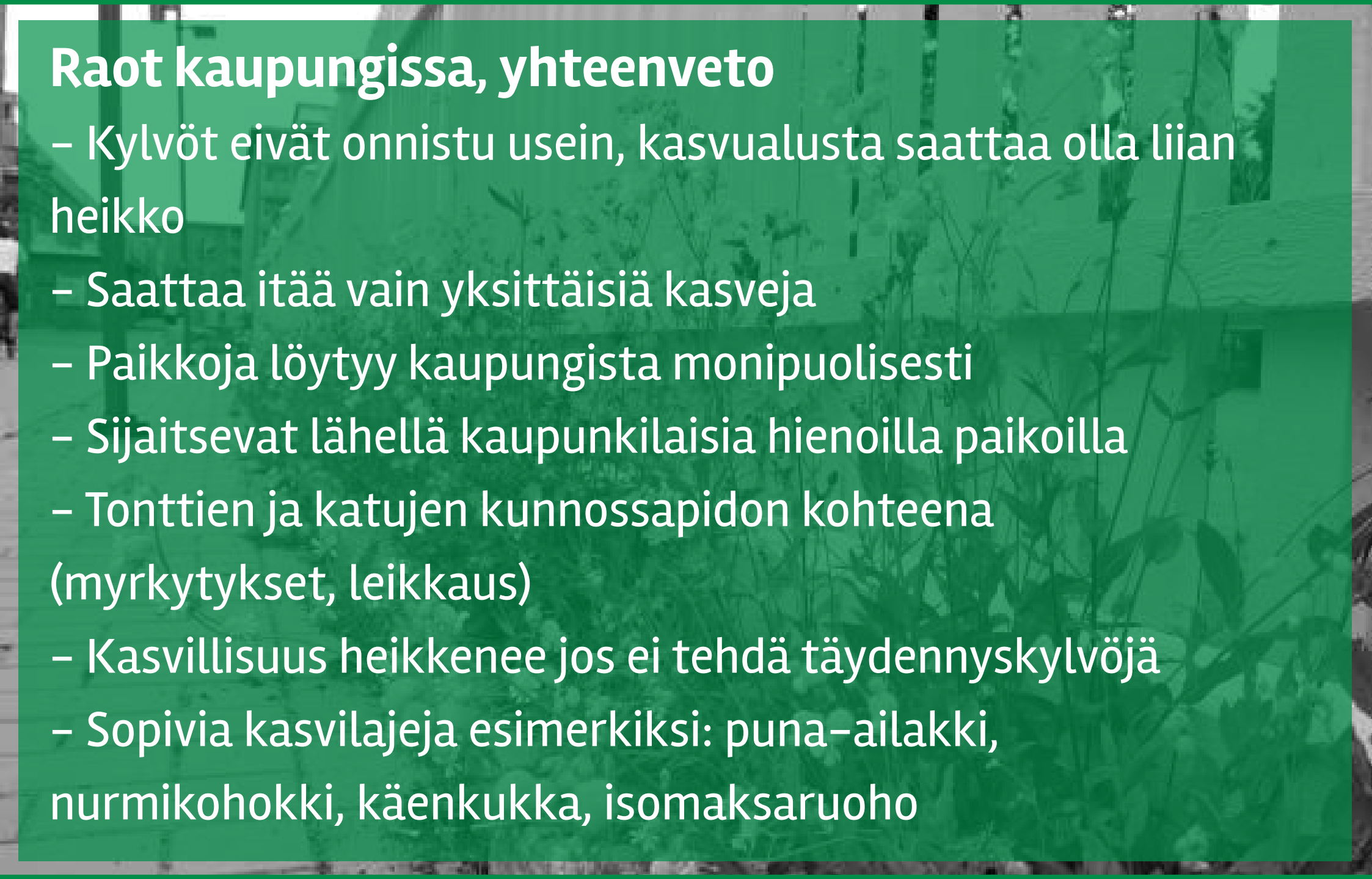

Raot kaupungissa, yhteenveto

– Kylvöt eivät onnistu usein, kasvualusta saattaa olla liian heikko

– Saattaa itää vain yksittäisiä kasveja

– Paikkoja löytyy kaupungista monipuolisesti

– Sijaitsevat lähellä kaupunkilaisia hienoilla paikoilla

– Tonttien ja katujen kunnossapidon kohteena (myrkytykset, leikkaus)

– Kasvillisuus heikkenee jos ei tehdä täydennyskylvöjä

– Sopivia kasvilajeja esimerkiksi: puna–ailakki, nurmikohokki, käenkukka, isomaksaruoho

Messukylän sissiniitty
Perustettu yli 8 vuotta sitten
Siemenet kylvetty vastaperustetulle nurmikolle
Jyrkkä kaltevuus, luiska etelän suuntaan
Vuorovaikutusta kaupungin kanssa

Yliopiston sissiniitty
Ensimmäiset sissikylvöt 2011
(Suomen Niittysiemen, kuiva niitty –seos)
Siemenet kylvetty kuluneelle nurmikolle
Jyrkkä kaltevuus, luiska etelän suuntaan
Vuorovaikutusta kaupungin kanssa 2017

Kuivu
nilitty
80 m²

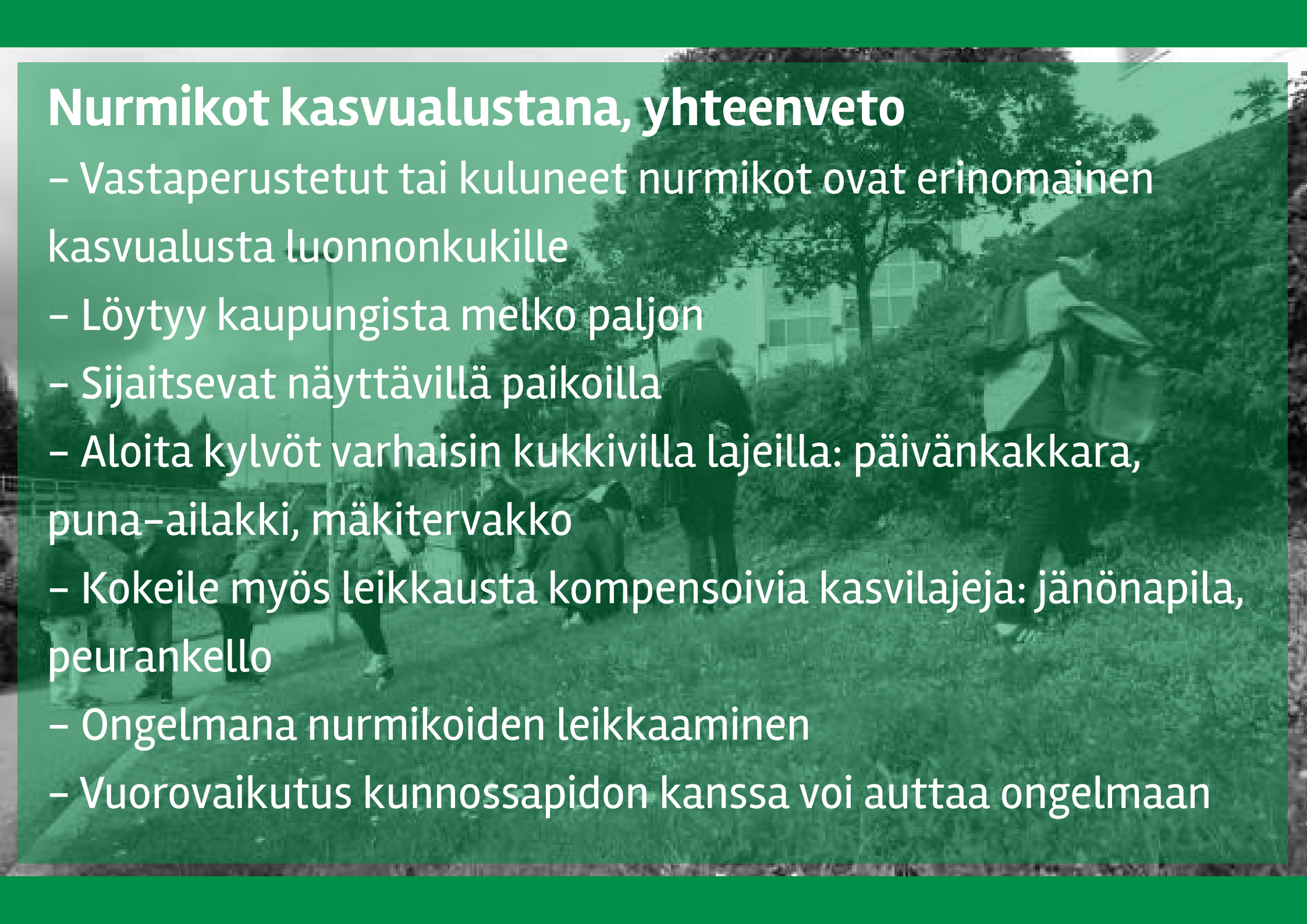

Nurmikot kasvualustana, yhteenveto

– Vastaperustetut tai kuluneet nurmikot ovat erinomainen kasvualusta luonnonkukille

– Löytyy kaupungista melko paljon

– Sijaitsevat näyttävillä paikoilla

– Aloita kylvöt varhaisin kukkivilla lajeilla: päivänkakkara, puna-ailakki, mäkitervakko

– Kokeile myös leikkausta kompensoivia kasvilajeja: jänönapila, peurankello

– Ongelmana nurmikoiden leikkaaminen

– Vuorovaikutus kunnossapidon kanssa voi auttaa ongelmaan

Sepeli kasvualustana

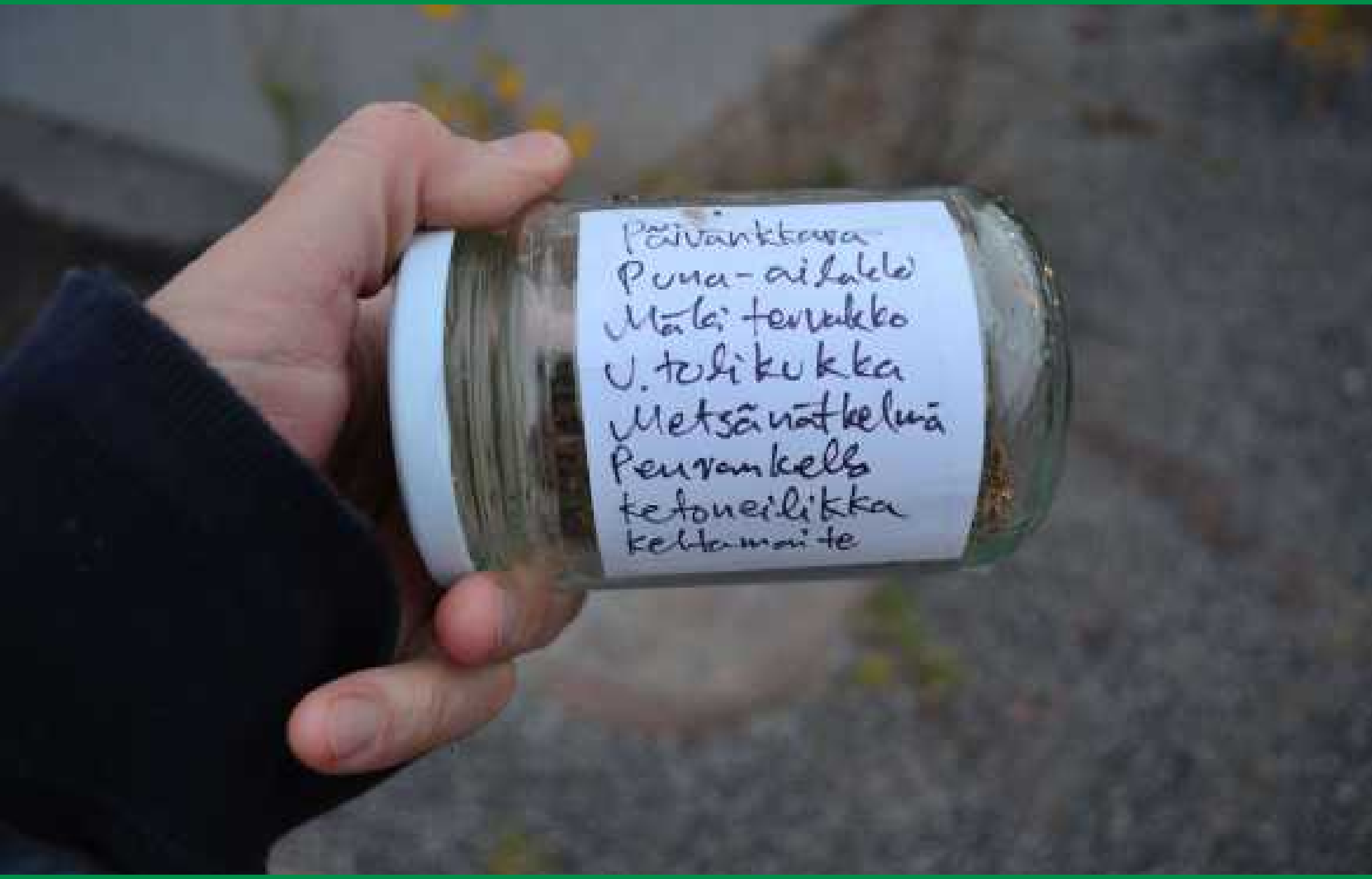
Päivankkara
Puna-ailakki
Mäki tervakko
U. tulikukka
Metsänätkelmä
Peurankello
ketoneilikka
keltamaite

Sepeli kasvualustana, yhteenveto

– Kasvillisuus kehittyy hitaasti

– Ei tarvitse hoitaa vuosittain; puiden taimet on melko helppo kitkeä

– Sopivia kasvilajeja: neidonkieli, ukontulikukka, tummatulikukka, päivänkakkara, ketoneilikka, metsänätkelmä, puna–ailakki, päivänkakkara

– Eivät välttämättä sijaitse edustavilla paikoilla

– Uhkia: myrkytykset, puiden kasvu, rakentaminen

Meluvallit ja teiden pientareet

Meluvallit, yhteenveto

– Löytyy kaupungista melko paljon; näkyvillä paikoilla

– Kylvä siemenet ylärinteeseen tai aivan ylös

– Maa-ainekset saattavat valua alas (ja siemenet samalla)

– Meluvallien perustamisen alkuvaiheessa kasvillisuus saattaa kehittyä hyvin nopeasti tai tosi hitaasti; ennakoimattomia.

– Kylvetyt kasvilajit joutuvat kovaan kilpailuun.

– Ongelmana umpeenkasvu, pitääkö hoitaa itse?

– Vai kylvetäänkö hyviä kilpailijoita?

– Sopivia kasvilajeja: päivänkakkara, puna-ailakki, ukontulikukka, metsänätkelmä

Auringonkukat tien pientareella

Sipulikasvit puistonurmikolla

Kerrostalon kotipihan valtaus
- Umpeenkasvaneen alueen raivausta
- Siementen kylvöjä ja taimien istutusta
- Kasveja kaupasta ja muualta
- Hoitoa ja kitkemistä
- Jatkuvaa seurantaa
- Vuoropuhelua taloyhtiön hallituksen kanssa

"Sissimetsä" Finninmäessä
– Pientaloalueella, oman tontin "laajentamista" julkiselle viheralueelle puita istuttamalla
– Yksi erityisen aktiivinen asukas, naapurit mukana
– Pienessä mittakaavassa yleinen ilmiö
– Hiljaisesti hyväksyttyä jos ei aiheuta häiriötä esim. alueen käytölle

Taimien istuttaminen metsään

Esimerkkinä Tesoman metsäpuutarha: luvallista omatoimisuutta

Ohjenuoria kaupunkisissille

- Aloita pienillä kohteilla
- Perusta ainakin pari–kolme kohdetta
- Valitse kohde käytännölliseltä paikalta
- Kokeile
- Tunnustele
- Seuraa
- Hoida tarvittaessa
- Opettele
- Ole kärsivällinen
- Valmistaudu pettymyksiin
- Perusta uusia kohteita
- Organisoidu

Mitä ei kannata tehdä

– Älä tee ilkivaltaa
– Älä kylvä tai istuta haitallisia vieraslajeja
– Älä kylvä tai istuta muutoinkaan haitallisia kasvilajeja (myrkylliset, laittomat...)
– Älä kylvä luonnonsuojelualueille, arvokkaille luontokohteille tai muutenkaan sellaisille paikoille, joilla on jo edustava kasvillisuus
– Kylvä vain nykyiseltä luonnoltaan heikoille, ihmisen voimakkaasti muokkaamiin ympäristöihin
– Älä käytä rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja

jere.nieminen@villivyohyke.fi
http://villivyohyke.fi/
Facebook: Villi vyöhyke ry.
Villi vyöhyke | Wild Zone